

Metten is weten

De opdrachten van het BISA (2019-2024)

De Noord-Ierse natuurkundige William Thomson, beter bekend als Lord Kelvin, de man achter de aanleg van de trans-Atlantische telegraafkabel, zei ooit: ***“To measure is to know. If you can not measure it, you can not improve it.”*** “Meten is weten”, de uitdrukking zoals wij ze kennen, is stellig van fundamenteel belang om een beter inzicht te krijgen in wat er in de samenleving omgaat, en in welke mate het beleid kan inspelen op de evoluties in die samenleving. Enkele voorbeelden: hoeveel mensen wonen er eigenlijk in Brussel?; hoeveel daarvan zijn nieuwkomers, of hoeveel inwoners verlieten Brussel?; het is toch belangrijk om te weten hoeveel auto’s er in Brussel rijden omdat dit invloed heeft op de mobiliteit?; hoeveel ondernemingen zijn er?; en over hoeveel jobs gaat het hierbij?; hoe evolueert de werkloosheid?; hoe groot is de vraag naar (sociale) woningen?; wat is het uitgavenpatroon van de Brusselse huishoudens?; hoe zien de overheidsfinanciën er uit?; zijn er genoeg scholen, hoeveel scholen moeten we in de toekomst voorzien?; wat zijn de gevolgen van de Brexit? ...

“Statistieken bieden een objectieve basis om een beleid uit te stippelen.”

De ontwikkeling van statistieken door en voor de overheid wint dus almaar aan belang. Het “Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse” (BISA) levert op dit vlak al jaren heel behoorlijk werk af. Statistieken bieden een objectieve basis om een beleid uit te stippelen. Het meten en begrijpen van maatschappelijke veranderingen, de resultaten ervan ruim toegankelijk maken, zijn bovendien **belangrijk om de democratie vooruit te helpen**. Transparantie en een tastbaar en onderbouwd draagvlak verbeteren de besluitvorming.

Het BISA publiceerde in 2018 voor het eerst een **Meerjarig Statistisch programma (2019-2021)** en het instituut werd met acht nieuwe medewerkers uitgebreid. Er werden nieuwe statistieken aangevat: bijv. over de internationale tewerkstelling.

BISA kreeg in 2018 1,8 mio euro aan middelen bij vastlegging, en bij de vereffening ging dit om 1,2 mio euro.

De belangrijkste taken van het BISA luiden als volgt:

- Het referentiecentrum zijn van de statistiek in Brussel; in 2018 werden ruim 700 statistische tabellen online gepubliceerd (demografie, economische vooruitzichten, evolutie van de arbeidsmarkt, ...);
- Het analyseren van de Brusselse socio-economische uitdagingen; in 2018 werden een 15-tal analyses gepubliceerd;
- Het evalueren van het overheidsbeleid; (bijv. de invloed van nieuwe wetgeving omtrent de toeristische logies, de invloed van de financieringsinstrumenten voor ondernemingen; de impact van genomen tewerkstellingsmaatregelen (Strategie GO4Brussels); effecten van begeleiding van ondernemingen en nieuwe ondernemers; of de ondersteuning bij evaluaties (Brussel Economie en Werkgelegenheid, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn...);
- Het verspreiden van de kennis over het Brussels Gewest;

- Betrokkenheid bij het beheer van het Belgisch statistisch systeem;
- Het adviseren van de Brusselse instellingen.

Het BISA werkt in een welomschreven kader, dat bepaald is door de recente veranderingen op institutioneel vlak. BISA zelf werd opgenomen in perspective.brussels, het Gewestelijk expertisecentrum en initiatiefnemer van de ontwikkelingsstrategie voor het Brussels grondgebied.

BISA en zijn vijf opdrachten

In de oriënteringsnota van Perspective is een deel over BISA opgenomen. Voor de periode 2019-2024 zijn een vijftal opdrachten voor BISA uitgewerkt:

1. Het verzamelen van territoriale en sociaaleconomische gegevens, ze ontwikkelen, verwerken en genereren;
2. Analyses maken, evaluaties uitvoeren en advies verlenen;
3. De kennis verspreiden, informeren, netwerken vormen, het publieke debat stimuleren en de bevolking bewust maken van sociaaleconomische en territoriale thema's;
4. Multidisciplinaire en toekomstgerichte expertise ontwikkelen;
5. Het Brussels Gewest vertegenwoordigen op grootstedelijk, nationaal, Europees en internationaal niveau.

Het verzamelen van territoriale en sociaaleconomische gegevens, ze ontwikkelen, verwerken en genereren

- Je kan niet zomaar in het wilde weg cijfers verzamelen en statistieken opmaken. Vooreerst moeten **de behoeften van de gebruikers** omschreven worden zodat de prioriteiten, de noden en de middelen kunnen bepaald worden. In 2018 werden meer dan 250 behoeften geregistreerd.
- Als deze behoeften bepaald zijn, volgt de **uitwerking van een statistisch meerjarenprogramma**. Voor de volgende legislatuur gaat het concreet om:
 - Een beter inzicht krijgen in de **intra-Brusselse dynamieken**: door een uitbreiding van het werkterrein naar het niveau van de gemeenten en de wijken, en dit op het vlak van huisvesting (de kwaliteit van woningen en het aantal), het sociaaleconomisch profiel van de Brusselse huishoudens (de gezinssamenstelling, per gemeente en per wijk bekijken), de economische activiteiten en de werkgelegenheid. Brusselse gemeenten verschillen nogal van elkaar, en de dynamiek hieromtrent is heel interessant. In 2018, het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen werden reeds 'Kerncijfers per gemeente' gepubliceerd. Deze werden het meest gedownload van de BISA-website.
 - Een beter zicht krijgen op de **relatie tussen het Brussels Gewest en het hinterland**: de grenzen van een samenleving stoppen niet aan de administratieve grenzen. Inzake mobiliteit, huisvesting en onderwijs lopen de

lijnen over de regio's. De migraties van huishoudens of ondernemingen tussen de regio's zijn bijvoorbeeld bijzonder waardevol (woon-werkverkeer) om statistisch te bekijken.

- Het Brussels Gewest kreeg een aantal nieuwe belangrijke bevoegdheden als gevolg van de **zesde staatshervorming**, die uiteraard nieuwe uitdagingen inhouden voor statistisch onderzoek: sport en de sportinfrastructuur, overheidsfinanciën (o.a. successierechten en registratierecht), cultuur, gezondheid (handicap), huisvesting (type en uitrusting), scholen en onderwijs (schooluitval, kadaster van post-educatieve trajecten), de circulaire economie, de digitale economie (met inbegrip van inclusie), stromen op de arbeidsmarkt
- BISA werkt hierbij **samen met andere partners**, zoals het IIS (Interfederaal Instituut voor de Statistiek) en het INR (Instituut voor de Nationale Rekeningen) om te genieten van schaalvoordelen. Ook op gewestelijk vlak werkt BISA samen met de gewestelijke instellingen. BISA is bovendien voortaan de statistische overheid voor de GGC. Ten slotte wordt samengewerkt met de academische wereld en wil het instituut deze samenwerking nog versterken.
- BISA lanceert **een nieuwe brede raadplegingsronde** bij de verschillende gebruikers van Brusselse statistieken (politieke beleidsmakers, openbare instellingen, academische wereld, journalisten, burgers, bedrijven) met als doel van hen te vernemen welke hun behoeften zijn.
- Belangrijk is de **ruime verspreiding en de productie** van bestaande geactualiseerde statistieken te garanderen omdat de gebruikers daarop rekenen.
- BISA bestudeert tevens **nieuwe methoden van productie en verspreiding** van de statistieken.
- BISA kan zelf **enquêtes** lanceren of aan bestaande enquêtes deelnemen.
- BISA bouwt verder aan een heus '**datawarehouse**' om gegevens beter te centraliseren, ze te kruisen en automatisch te verwerken. En dit met de grootste zorg voor de beveiliging en het respect voor de privacywetten.

Analyses maken, evaluaties uitvoeren en advies verlenen statistieken

BISA maakt analyses over verschillende thema's en wil zo een beter inzicht krijgen in de Brusselse realiteit, en om nieuwe tendensen te ontdekken.

Daarbij worden analyses uitgevoerd die relevant zijn voor het beleid in Brussel.

Het gaat om de volgende thema's:

- de opvolging van de Brusselse demografische evolutie;
- de leefomgeving;
- de synthetische indicatoren ter aanvulling van het bbp op gewestelijk niveau;
- de stedelijke economische activiteit (o.a. de stedelijke productie, de stedelijke industrie, de circulaire economie);
- de structuur van de bedrijven die gevestigd zijn op het grondgebied van het Brussels Gewest (grote bedrijven en kmo's) en de bewegingen van de bedrijven;
- de economische monitoring van de dragende activiteitensectoren in het Brussels Gewest;
- het aanbod van toeristische logies en de huurcontracten;

- de aanwezigheid van de internationale en Europese instellingen in het Brussels Gewest;
- de huisvesting in Brussel (o.a. toegang tot eigendom) en de aantrekkelijkheid van het Gewest als woonplaats;
- het verband tussen de bewegingen van de bevolking en de inkomens van de betrokken personen;
- de mobiliteit met o.a. de intraregionale toegankelijkheid en het gebruik van de auto;
- de opvang van kleine kinderen en de verschillende opvangvormen;
- het onderwijs (o.a. de schoolbevolking, de schooltrajecten, het personeel, de onderwijsinstellingen);
- de gezondheid met o.a. het zorgaanbod en de gezondheidstoestand in samenwerking met de GGC;
- de veiligheid;
- bestaansonzekerheid en sociale bijstand;
- de digitalisering (o.a. toegang van de burgers tot ICT);
- onderzoek, ontwikkeling en innovatie;
- een evaluatie maken van de gevolgen van de Brexit op de economische activiteit en de werkgelegenheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, door gebruik te maken van de bestaande instrumenten voor statistische analyse.

BISA volgt ook **de evolutie van de begroting van het Brussels Gewest** op in de vorm van een economisch verslag van de algemene toelichting bij de begroting. Ook maakt BISA een evaluatie van de invloed van het overheidsbeleid. In de regeerverklaring wordt de evaluatie van de impact en de doeltreffendheid van het beleid aan het Instituut toevertrouwd. Daarbij kunnen voor specifieke beleidsdomeinen bijkomende evaluaties gemaakt worden over bijvoorbeeld:

- de fiscale hervorming, de hervorming van de registratierechten bij de aankoop van een onroerend goed;
- het werkgelegenheidsbeleid;
- het mobiliteitsbeleid;
- het economisch en sociaal beleid;
- het beleid voor stedenbouw en ruimtelijke ordening;
- het milieubeleid.

Andere Brusselse instellingen kunnen een beroep blijven doen op de deskundigheid van BISA, en adviezen en studies laten uitvoeren.

De kennis verspreiden, informeren, netwerken vormen, het publieke debat stimuleren en de bevolking bewust maken van sociaaleconomische en territoriale thema's

“Statistieken die in de schuif blijven, daar heeft niemand iets aan.”

Het onderzoeken van situaties en verzamelen van gegevens is één zaak, de verspreiding van de gegevens is zeker van zoveel belang. Statistieken die in de schuif blijven, daar heeft niemand iets aan.

BISA maakt resultaten van onderzoeken op de volgende manier bekend:

- via publicaties op papier en digitaal;
- via seminars, colloquia en evenementen, informatievergaderingen en rondetafelgesprekken;
- via de organisatie van participatietrajecten door Perspective om het brede publiek bij de ontwikkeling van het Gewest te betrekken;
- via de website (meer dan 50.000 gebruikers);
- via de sociale media (1063 volgers in 2018);
- via de nieuwsbrief (8 in 2018);
- via contacten met de pers;
- via de publicatie Mini-Bru, de Kerncijfers per gemeente, de Cahiers van het BISA, de Evaluaties van het BISA, het maandelijks conjunctuuroverzicht, de Focus van het BISA, de gewestelijke economische vooruitzichten;
- de Conjunctuurbarometer, tweemaal per jaar met meer diepgaande analyses van de economische toestand van het Gewest;
- het jaarverslag.

Multidisciplinaire en toekomstgerichte expertise ontwikkelen

Om de gegevens zo accuraat en actueel te houden, ontwikkelde BISA een aantal instrumenten die de economische toestand van het Gewest weergeven. Het gaat hier om unieke expertise. Maandelijks worden de resultaten bekendgemaakt van de enquêtes over het vertrouwen van de Brusselse bedrijven en de consumenten. Elk kwartaal volgt er een Conjunctuuroverzicht.

Voor de langere termijn zijn er de prognoses van de belangrijkste macro-economische gegevens over een periode van vijf jaar.

Het Brussels Gewest vertegenwoordigen op grootstedelijk, nationaal, Europees en internationaal niveau

BISA heeft als belangrijke taak een dynamisch platform te zijn voor alle kennis over Brussel. Op die manier kan die kennis worden uitgewisseld. BISA is voorzitter van het GTCS, het Gewestelijk Technisch Comité voor Statistiek, dat alle producenten en gebruikers van statistieken in het Gewest verenigt.

BISA onderhoudt zijn contacten, zowel op Brussels niveau, als tussen de gewesten, en op Europees en internationaal vlak.

BC/4.10.2019